

งานพัฒนาวิธีการตรวจวินิจฉัยโรคสครับไไฟฟ์ส

พ.ต. วุฒิกรรณ์ รอดความทุกข์, พ.ท. หญิง สุจิตรา สุขวิทย์, พ.ท. หญิง พรพรรณกา ศุภะกะลิน,
จ.ส.อ. สุเทพ ยังรอด, จ.ส.อ. หญิง เนาวรัตน์ ชีจิตร์ และ พ.อ. หญิง ธรรมิดา โพธิ์ทัต

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ทหาร กรมแพทย์ทหารบก

รายงานความก้าวหน้า

งานพัฒนาวิธีการตรวจวินิจฉัยโรคสครับไไฟฟ์ส มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาวิธีที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้การตรวจวินิจฉัยโรคสครับไไฟฟ์ส มีความแม่นยำมากขึ้น โดยเป็นการพัฒนาวิธีตรวจทางน้ำเหลือง ได้แก่ วิธี dot-ELISA เพื่อตรวจหาภูมิต้านทานต่อเชื้อโอมิเรียนเทีย ซูซูกามูซิ ในน้ำเหลืองผู้ป่วย ซึ่งพัฒนาเป็นผลสำเร็จแล้ว โดยเป็นวิธีที่มีความไวและความจำเพาะสูงมากกว่าร้อยละ 95 เมื่อเปรียบเทียบกับวิธี IIP ทำได้ง่าย ข่านผลได้ด้วยตาเปล่า

瓜. สวพ. ได้ดำเนินการพัฒนาวิธี dot-ELISA ต่อเนื่องให้เป็นชุดตรวจสอบสำเร็จชุด (test kit) สำหรับการพัฒนานำไปใช้ 瓜. สวพ. ได้ปรับวิธีการ ใช้ชุดตรวจสอบสำเร็จชุด (test kit) ให้สามารถใช้งานได้ง่ายขึ้น โดยสามารถข่านผลได้ภายใน 30 นาที และสามารถนำไปใช้งานในโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคได้ ในขณะนี้ 瓜. สวพ. ได้ดำเนินการอบรมเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่วนภูมิภาคของกองทัพบก ให้สามารถใช้ชุดตรวจฯได้และได้แจกวิธีการใช้ชุดตรวจสอบฯ ให้กับห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาลส่วนภูมิภาคของกองทัพบกไปแล้ว เพื่อนำไปใช้ในการตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยที่สงสัยว่าจะป่วยด้วยโรคสครับไไฟฟ์ส และ 瓜. สวพ. จะทำการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของชุดตรวจสอบฯ ต่อไป หากชุดตรวจสอบฯ สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สวพ. จะดำเนินการร่วมกับบริษัทเอกชนผลิตชุดตรวจฯ ดังกล่าวเพื่อนำมาใช้ในประเทศไทยต่อไป

การพัฒนาวิธีตรวจทางอณุชีววิทยา ได้แก่ วิธี PCR (Polymerase Chain Reaction) เพื่อให้สามารถตรวจหาเชื้อโอมิเรียนเทีย ซูซูกามูซิ จากตัวอย่างตรวจต่าง ๆ โดยตรง การดำเนินงานประกอบด้วย การเพาะเลี้ยงเชื้อโอมิเรียนเทีย ซูซูกามูซิ สายพันธุ์ต่าง ๆ ในเซลล์เพาะเลี้ยง L929 RM ที่ได้รับรังสีแคมม่า เพื่อเก็บไว้เป็น seed stock และเตรียมเป็นแคนติเจน การเตรียมตัวอย่างเชื้อที่ใช้ตรวจสอบด้วยวิธี PCR ได้แก่ เชื้อโอมิเรียนเทีย ซูซูกามูซิ สายพันธุ์ Karp, Gilliam, Kato เลือดหมูที่ได้รับเชื้อโอมิเรียนเทีย ซูซูกามูซิ เก็บไว้ในรูปของ EDTA blood และหยดไว้บนกระดาษกรอง ตัวไว้อ่อนติดเชื้อที่เลี้ยงในห้องปฏิบัติการ และเลือดผู้ป่วยที่สงสัย การสกัดดีเอ็นเอ (DNA) ของตัวอย่างเชื้อ โดยใช้ 5 % Chelex100 การตรวจหาเชื้อด้วยวิธี PCR โดยใช้วิธี Nested PCR และการตรวจสอบผลในขั้นตอนสุดท้ายโดยวิธี agarose gel electrophoresis ผลการพัฒนาพบว่า สามารถหาสภาวะที่เหมาะสมของปฏิกิริยาเพื่อให้ได้ผลการตรวจที่จำเพาะได้แล้ว โดยสามารถตรวจพบเชื้อจากตัวอย่างที่เตรียมจากเซลล์เพาะเลี้ยง เลือดหมูติดเชื้อทั้งในรูปของ EDTA blood และหยดไว้บนกระดาษกรอง และตัวไว้อ่อนติดเชื้อที่เลี้ยงในห้องปฏิบัติการสำหรับเลือดผู้ป่วยที่หยดบนกระดาษกรองที่ให้ผลบวกต่อโรคสครับไไฟฟ์สด้วยวิธี IFA สามารถตรวจพบได้ด้วยวิธี PCR ในบางราย และในขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการทดลองเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม และหารือวิธีการที่เหมาะสมในการตรวจวินิจฉัยเลือดผู้ป่วยด้วยวิธี PCR